

"MEDİA - Fərdi jurnalist müsabiqəsi"nin nəticələri açıqlanıb
Qaliblərin arasında "Şərq" qəzetiñin 2 əməkdaşı da var

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi
Medianın İnkışafı Agentliyi (MEDİA) tərəfindən 1 noyabr 2022-ci il tarixində elan olunmuş "MEDİA - Fərdi jurnalist müsabiqəsi"nin nəticələri açıqlanıb.

"Şərq" xəber verir ki, qaliblərin siyahısında "Şərq" qəzetiñin 2 əməkdaşı da var. Onlar qəzetiñ əməkdaşları İsləmayıl Qocayev və Məlahət Rzayevadır. Həmkarlarını bu münasibətə təbrik edirik.

Türkiyədə təyyarə qəzaya uğrayıb, 2 nəfər ölüb

Türkiyədə tek mühərrikli təyyarə qəzaya uğrayıb.

Hadisə Bursada baş verib. Qəza nəticəsində iki nəfər həyatını itirib. Araşdırma aparılır.

□ № 220 (5741), 2022-ci il

Qiyməti 40 qəpik

SƏRQ

Günəş Şərqedən doğur!

www.sherg.az

2 dekabr 2022-ci il (cümə)

"Tarixi imkan var"

Borrell: "Cənubi Qafqazda dayanıqlı sülhə nail olmaq mümkündür"

"Cənubi Qafqazda dayanıqlı sülhə nail olmaq üçün tarixi imkan var".

Bunu Avropa İttifaqının (Aİ) xarici işlər və təhlükəsizlik siyaseti üzrə ali nümayəndəsi Jozep Borrel ATƏT Nazirlər Şurasının Polşada keçirilən iclasında deyib.

"Biz Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov və Ermenistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan ilə işləmədə davam edəcəyik. Həsab edirəm ki, bu, Cənubi Qafqazda dayanıqlı sülhə nail olmaq üçün tarixi fürsətdir", - o bildirib. (Report)

Al-nin ali nümayəndəsi hər iki tərəfi bu fürsətdə istifadə etməye çağırıb və əlavə edib ki, Avropa İttifaqı Ermənistan və Azərbaycan arasındakı münasibətlərin normallaşmasına hər cür töhfə verməye hazırlıdır.

Azərbaycanın ordu generalı ABŞ-da gündəmi müzakirə edir

İran faktorunun bu görüşlə əlaqəsinin olduğunu demək də mümkündür

Amerika Birleşmiş Ştatlarına sefəri çərçivəsində müdafiə nazirinin birinci müavini, Ordu-nun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kerim Vəliyev ABŞ Milli Qvardiya Bürosunun rəisi general Daniel Hokanson ilə görüşüb.

(səh.2)

Bakı qətnaməyə qəti etirazını bildirdi

Fransanın Azərbaycandakı müvəqqəti işlər vəkili XİN-ə çağırılıb

1 dekabr 2022-ci il tarixində Fransanın Azərbaycan Respublikasındaki müvəqqəti işlər vəkili Jülyen Lô Lan Xarici İşlər Nazirliyinə (XİN) çağırılıb və 30 noyabr 2022-ci il tarixində Fransa parlamentinin aşağı

palatasında (Milli Assambleya) Azərbaycan əleyhina qəbul edilmiş yalan və iftira dolu qətnamə ilə bağlı ona qəti etiraz bildirilib.

Xarici İşlər Nazirliyindən "Şərq"ə verilən

məlumatə görə, Görüşdə bir müddət əvvəl Senatda qəbul edilmiş qətnamə kimi Milli Assambleyada qəbul edilmiş bu qətnamənin Fransanın Azərbaycana qarşı növbəti təxribatı olduğu qeyd edilib.

(səh.2)

Sülhdən başqa yol görünmür

Kreml Bakının yaratdığı reallıqları qəbul etməyə məcburdur

Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov mətbuat konfransı zamanı deyib ki, Azərbaycanın Qarabağda ermənilərə ölkənin digər vətəndaşlarının sahib olduğu hüquqları verməkdən imtina etmir.

XİN başçısı qeyd edib ki, rəsmi Bakı bunu müzakirə etməyə, ermənilərə Azərbaycanın digər vətəndaşlarının malik olduğu bütün hüquqların zəmanətini verməye hazırlırlar. Lavrov həmçinin vurğulayıb ki, Praqada dördüncüdürəli görüşdə Ermənistan tərəfinin Almatı Beyannamesini qeyd-şərtləşdirməsi Qarabağın statusu məsələsinə həll edir...

(səh.4)

Putindən etiraf

Rusiyalıların 15 faizinin psixoloji yardımına ehtiyacı var

Rusiyalıların 15 faizinin psixoloqların yardımına ehtiyacı var.

APA-nın Moskva müxbirinin məlumatına görə, Bunu Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Genç alımların II konqresinin iştirakçıları ilə görüşündə bildirib.

Putin Rusiyada psixoloji yardım xidmətlerinin hələ lazım olduğu kimi inkişaf etmediyiన söyləyib:

"Bu məsələyə lazımi diqqət hələ ki, göstərilir, amma nəhaq..."

Rusiya prezidenti Nazirler Kabinetindən Koordinasiya Şurasında xüsusi ilə hazırlı vəziyyədə psixoloji yardım xidmətlərinin yaradılması məsələsinə müzakirə etməyi xahiş edəcəyini əlavə edib.

1 nəfər vəfat edib

48 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 48 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 45 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirler Kabinetinə yanında Operativ Qərargahdan "Şərq"ə verilən məlumatə görə, COVID-19 üçün götürülen analiz nümunələri müsbət çıxmış şəxslərdən 1 nəfər vəfat edib.

Azərbaycanda indiyedək ümumilikdə 824 385 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müyyən edilib. Onlardan 814 148 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 9 981 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 256 nəfərdür.

Ölkədə son sutka ərzində 1 840, hazırlı dövredək isə 7 377 282 test aparılıb.

DSX-nin hərbi qulluqçusu özünü güllələyib

Noyabr ayının 29-da Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının Qazax Əlahiddə Sərhəd Dövredə vəziyyəsinin müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu Nuriyev Kənan Hafiz oğlu odlu silahdan atəş açaraq özüne xəsərat yetirib.

Bu barədə Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat Mərkəzindən bildirilib.

Hərbi qulluqçuya ilkin tibbi yardım göstərildikdən dərhal sonra Qazax Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına çatdırılıb, oradan isə Gəncə Mərkəzi Klinikasına köçürüldül, müalicəsinə ixtisaslaşmış və peşəkar həkimlər celb olunub. Vəziyyəti ağır olaraq qiymətləndirilir.

Faktla əlaqədar prokurorluq orqanlarının əməkdaşları ilə birlikdə araştırma tədbirləri heyata keçirilir.

"Anar 84 yaşında gedib bir-bir evləri gəzməlidir!"

Çingiz Abdullayev: "Əlisa Nicata 1 illik məbləğ vermək istəyirik, kömək edəcəyik"

Rayonlarda etin qiyməti 11 manatdır

Deputat Bakıda etin bahalaşmasına etirazını bildirib

(səh.3)

Təxribatlara imkan yaradan Moskvadır

Rusyanın niyyəti Qarabağda uzun müddət qalmaqdır

Azərbaycan ictimaiyyəti isə sülhmeramlıların vaxtından əvvəl ölkəni tərk etməsini tələb edirlər

Qarabağdakı sülhmeramlı kontingençin qanunsuz davranışları getdikcə artır. Onları separatçılar dəstəyi, təxribatlarına göz yummaları, hətta buna həvəsindərəsi, binalar təkmisi bəlli idи и buna rəsmi seviyyədə etirazlar bildirilir.

Amma kontingenç bundan netice çıxarıq evezinə qanundankənar, təxribat sayla bilen davranışlarını pikkedən etdirir. Söhbət Azərbaycanın topominlərinin deyşirilməsindən, sonradərən Qarabağ İqtisadi rayonu evezinə "Dağılıq Qarabağ vilayəti", "Mardakeri", "Martuni" ifadələrinin yaşılmasından gedir. Bu məsələ Parlamentin son iclasında müzakirə olunub və deputat, Regional məsələlər komitəsinin sadri Siyavuş Novruzov Rusyanın Qarabağdakı hərbi kontingençinin özbaşınaqlarına sərt reaksiya verib.

S.Novruzov bildirir ki, hərbi kontingenç üzərəli razılışmaya, həmçinin Qarabağın Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olduğunu söylənən Prezident Putine hörmətsizdir. Komite sadri bu məsələ ilə bağlı Rusiya Dövlət Dumasına müraciət ediləcəyini söyleyib: "Sülhmeramlılar görünür ki, öz prezidentlərinin imzaladığı senəti sayımlar, hörmətsiz yanaşırlar. Bununla bağlı biz Rusiya Dövlət Dumasının regional məsələlər komitəsinin Mütəfaif Nazirliyinə müraciət edəcik. Ermenilər tərəfindən 1000-dən artıq topominimiz deyşiridir. Əger onlar təxribatlarını yerine yetire bilmirlərse, fealiyyətlərini dayandırırsın. İşlərini görə bilmirlərse, getsinlər".

Beynəlxalq Münasibətlər və Diplomatika Araşdırıcıları Mərkəzinin rəhbəri Samir Hüməbatov "Şərq"da deyib ki, ümumiyyətə, Rusyanın Qarabağla bağlı planı ondan ibarətdir ki, onlar burada uzun müddət qalsınlar. Yeni 2025-ci ildən sonra da ərazilərimizdə qalmağa davam etsinlər. Bunu Soçi görüşündə Ermenistan Baş naziri Nikol Paşinyan da dila getirdi: "Məsələ

ondadır ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 8-də Şuşanın işğaldan azad edilməsinin ikinci ildönümü ilə bağlı keçirilən tədbirdə açıq şəkildə bildirdi ki, 10 noyabr üzərəli bayanatında rus sülhmeramlılarının erazimizdə qalma müddəti konkret göstərilib. Bu o deməkdir ki, rus sülhmeramlılarının fealiyyəti 2025-ci ilədək davam edəcək. Təbii ki, əger o vaxt kimi daha çox texribat tərədərək Azərbaycan ictimaiyyətini qıcıqlandırmasalar fealiyyət göstəre biləcəklər. Əks halda sülhmeramlılar bəyanatda eks olunmuş müddətdən daha önce Azərbaycanı tərk edə bilərlər.

Rusyanın niyyəti Qarabağda uzun müddət qalmaqdır. Ancaq məsələ ondadır ki, Azərbaycan tərəfi rus sülhmeramlılarının torpaqlarımızda qalmasına

qətiyyən maraqlı deyil. Çünkü rus sülhmeramlıları bölgeye geldikləri ilk gündən etibarən təxribatlarını davam etdiriblər. Neinki Azərbaycanın məxsus yer adalarının, topominlərin uydurma adalarla əvəzlenmesi, eyni zamanda Qarabağın qanunsuz sefərlər təşkil ediblər, bölgəyə erməni dəyişiblər, separatçıları silahlandırlırlar. Qanunsuz erməni silahlılarının təxribatlarına göz yumublar, hətta buna şərait yaradırlar, cinayətkar ermənilərin cezalandırılmasına manə olublar".

S.Hüməbatova görə, sülhmeramlı kontingençin rəhbəri Volkov və Xankədiyə göndərilmiş R.Vardanyanın prosesdə baş rolları ifa edirlər: "Moskva Vardanyanın eli ile özüne tabe olan qüvvəleri Xankədiyə toplamağa çalışır. Bu, Kremlə kritlik anlarında vəziyyəti dəha də gərginləşdirmək üçün lazımdır. Volkov isə eli-qanlı qatıldı. Düşünürəm ki, hər iki təyinat məqsədönlük şəkildə heyata keçirilib. Rusiya iki şəxslən anti-Azərbaycan siyasetində feal surətdə istifadə edir".

İsmayıllı Qocayev

Almaniya terrorçuluğu təbliğ edir

Azərbaycan ictimaiyyəti "Odda - İki bacı" filmini boykot etməkdə haqlıdır

Anti-Türkiyə mövzusunda lenta alınmış "Odda - İki bacı" ("Sisters apart") filmi ilə bağlı gərginlik davam edir. Bakı kinoteatrları alman əsgərlərin iraqda kurd qadın döyüşçüləri İŞİD-ə qarşı mübarizəyə hazırlamasının dan bəhs edən filmin nümayişindən imtina edib.

Almanıyanın Bakıdakı sefəriyle ve Al-nin Azərbaycandakı nümayəndəliyi ilə filmi gələn heftə "Landmark"da nümayiş etdirmək niyyətində olduğunu bəyənən şəbəkədən elan yayıb. Səfərliyin bu beynətən insanlarında daha da qıcıq doğurub. Ölkə ictimaiyyəti tərəfindən Azərbaycanla qardaşlıq münasibətlərinde olan ölkəyə qarşı hazırlananın bir filmi Bakıda her hansı bir məkanda nümayişi yolverilməz olduğu bildirilib.

Həmçinin bir qrup insan filmin nümayişi etdiriləcəyi elan olunmuş "Landmark"ın qarşısına toplaşaraq, Türkiye əleyhinə hazırlanmış filmin nümayiş etdirilmesi teşəbbüsünə keşkin etirazları bildirib. Onlar əllərində tutduqları plakatlarla Türkiyeə deşək nümayış etdirlər, "Terrorə son!", "Yaşasın Azərbaycan, Türkiyə!" şüarlarını sesləndiriblər.

Qeyd edək ki, sözügedən film bu sözlərənən anons edilib:

"Almanıyanın Bakıdakı sefəriyi Al-nin Azərbaycandakı nümayəndəliyi ilə birlikdə sizi film nümayişinə davət edir.

Rojda əşən kürdürüdə və alman ordusunda əşər kimi xidmət edir. Anası İraqdan qaçır və bacısı orada itkin düşəndə o, bacısını axtarmaq üçün təyinatını köhne vətənə salırdı. İraqda o, yoldaşları ilə birge kurd peşmərə döyüşçülərinə təlim keçir. Birdən-birdə isə o özünə döyüşün ortasında təpik və qərar verməli olur...".

İctimai qımaq öz nəticəsini göstərib. Almanıyanın Azərbaycandakı sefəriyi və Avropa İttifaqının nümayəndəliyinin film nümayışı ilə bağlı teşəbbüsü keşkin etirazla qarsılıqlıdan gəri addım atılıb. Türkiye əleyhinə meqamların yer aldığı "Odda - İki bacı" filminin Bakıda nümayishi baş tutmayıcaq.

Almanıyanın Bakıdakı sefəriyindən verilən məlumatə görə, film haqqında

yanlış təessürat yaranıb. Bu filmin seyhənlaşdırılması üçün filmi nümayiş etdirməmək qərarına geldik: "Filmdə uzun illərdən bir-birindən ayrı düşmüş iki keçmiş miqrant olan bacının şəxsi hekayəsindən bəhs olunur. Almaniyada insanları texminən dördə biri miqrasiya keçmişinə malikdir, özləşərənin mənşəyi və şəxsiyyət suları ilə maraqlanırlar. Bu səbəbdən de filmi alman cəmiyyətinin xüsusi aktuallığı var. Filmin məqsədi mezbət idil və buna görə de Azərbaycanda nümayishi planlaşdırıldı. "Landmark" kino-teatrın həftələr Aİ Film Festivalı çərçivəsində defələr filmə nümayiş etdirib və buna görə de "Odda - İki bacı" filminin nümayişi üçün de nezərdə tutulmuşdu. Nəzərinizə çatdırmaq istəyirik ki, "Landmark" kino-teatrı bu film nümayişini təşkilatçı deyil".

Məqalidir, PKK terrorçusunun qəhrəmanı çeviren "Odda - İki bacı" filmi ilə kimlər ne demek istəyir?

Politoq Asif Nərimanlının sözüne görə, "Odda - İki bacı" filimdə təkərə alman əsgərlərin İraqda kurd qadın döyüşçüləri İŞİD-ə qarşı mübarizəyə hazırlamasından bəhs etməsi məqamı göstərir ki, filmin nümayişində hədəf Azərbaycan tamaşaçısında PKK-ya rəğbət yaratmaqdır: "İraqda, elecə Suriyada "kurd döyüşçülər" və İŞİD amili Qərbin PKK-nı legitimləşdirək təbliğatının tərkib hissəsidir: PKK-çıları təbliğatın yox, "azadlıq döyüşçüləri" adlandırıvə İŞİD terroruna qarşı mübarizəyə apardıqları deyirlər, bu gün PKK-nın Suriya qanadı olan PYD/YPG ilə ABS-nın müttəfiqiyyili de buna esaslanır. Bu təbliğatla həm de Qərbin terrorçulara yox, terrorizmə qarşı döyüşənlərə dəstək

verdiyi fikri aşılanır. "Sisters apart" filminin ümumi məzdi de PKK-nı legitimləşdirəmekdən ibarətdir. Film Avropa İttifaqı film festivalı çərçivəsindən göstərilecekti, lakin kinoteatrlar imtiyəna edib. İndi Almaniya sefəriyi Türkiyəyə qarşı olan filmi de kabrin 5-de "Landmark"da nümayiş etdirməyi planlaşdırırırrı.

Bakı Politoloqlar Klubunun rəhbəri, politoloq Zaur Memmedov isə hesab edir ki, ilk baxışdan qeyri-siyasi mövzuların vəsitiesində məqsəd-yönlü şəkildə siyasi təbliğatın dönyünün hər yerində tez-tez baş verir: "Beyin mərkezlerini müyyənet dövlətlərin, ayri-ayrı qrupların obyektiyinə çevirmək üçün son zamanlarda da cox "medeni tədbir-lərən" istifadə edirlər. Bu təbliğat vəsitlelərindən biri de filmlərdir. Məsələn, bu yaxınlarda Almaniya sefəriyi tərəfindən "Odda - İki bacı" filmının Bakıda nümayişi nəzerdə tutulub. Sual olunur. Kürt terrorçuluğunun haqqında çəkilən bu filmin göstərilməsinə cəhd məqsədi nədir? "Landmark"da de kabrin əvvəl bəs tətbiq olacaq bu filmi boykot etmək lazımdır".

Siyasi şərhçi Turan Rzayevin sözlerine görə, 21-ci əsr film sektorunu həm de ölkələrin yumşaq güc siyasetinin bir parçasıdır. İlk baxışdan təhlükəsiz görünən bir çox film əsrlərə orsəye götərən ölkənin siyasi maraqlarına idarət edir. Bele ölkələrdən biri de Almaniya idarət: "Almanıyanın Bakıdakı sefəriyi Aİ Film Festivalı çərçivəsində Al-nin Azərbaycandakı nümayəndəliyi ilə birlikdə sizi film nümayişinə davət edir.

Rojda əşən kürdürüdə və alman ordusunda əşər kimi xidmət edir. Anası İraqdan qaçır və bacısı orada itkin düşəndə o, bacısını axtarmaq üçün təyinatını köhne vətənə salırdı. İraqda o, yoldaşları ilə birge kurd peşmərə döyüşçülərinə təlim keçir. Birdən-birdə isə o özünə döyüşün ortasında təpik və qərar verməli olur...".

Ümumiyyətə, sefərlik və Al-nın buradakı ofisi gəl GTB ilə bağlı təbliğat aparır, gəl de terrorizm. Rəsmi Berlinin Bakıdakı sefəriyi vəsitiesilə açıqca PPK/YPG terror təşkilatının destək nümayişi etdiriləcək. "Odda - İki bacı" filmi 27 iləndən artıq erməni terrorundan əzizəyət çəkən bir xalq olaraq terrorun hər cürünə qarşı çıxmalyıq".

Şeymən Bayramova

Rayonlarda ətin qiyməti 11 manatdır

Deputat Bakıda ətin bahalaşmasına etirazını bildirib

"Gözümle görmüşəm ki, məhsulun üstündəki köhne tarixi silir"

"Taxil ehtiyati, əraqlıq buğdanın təmin edilməsi istiqamətində işlər görürlür". Bunu Milli Məclisin İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclasında Dövlət Ehtiyatlı Agentliyinin sədr müavini Hidayət Əzimov bildirib. Qurum nümayəndəsi deyib ki, bunlar normativ tədbirlərdir:

"Növbəti addım kimi əraqlıq buğdanın dövlət ehtiyatı fonduna tədarükü istiqamətində iri taxil tədarükçüləri ilə müqavilələr bağlanıb. Hazırda ümumi bazarda 4 aylıq taxil ehtiyatı var".

"Əraqla təminat seviyyəsi orta hesabla 80 faizdən çoxdur"

Milli Məclisin İqtisadi siyaset, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədr Tahir Mirkılışlı bildirib ki, Azərbaycanda əraq məhsulları ilə təminat seviyyəsi orta hesabla 80 faizdən çoxdur: "Əraqlıq buğdanın nezərə almışsa, onuna bağlı da artıq subsidiya sistemi işə düşüb" deyir yeyinti məhsulları, xüsusən de minimum əraq seviyəsi daxil olməsələr üzrə təminat 80 faizdən çoxdur ki, bu da bizim əraq təhlükəsizliyimizi təmin etməyimizə imkan verir".

"Bəlkə həqiqətən ölkə daxilində hansısa rüsum var, bizi bilmirik?"

Deputat Elnur Allahverdiyev isə qeyd edib ki, Ağcabədi və Bərdə rayonlarında ətin ortalama qiyməti 11 manat olan həlla, Bakıda 18 manat təşkil edir: "Sehər təzdən et topdansatıcılar 8 manata alır. Bəle olma halda, mənə maraqlıdım ki, niyə bu məhsul Bakıda 18 manata satılır. Ətin qiyməti hansı metodologiya ilə hesablanır? Bəlkə həqiqətən ölkə daxilində hansısa rüsum var, bizi bilmirik?". Onun sözlerine görə, tək-cə 2 ay erzində ətin qiyməti 13 manatdan 15 manata, sonra isə 18 manata qalxıb.

İsmayıllı

Azərbaycanda telefonların IMEI nömrəsini dəyişənlər on iki min manat cariye ediləcək.

Bununla bağlı İnzibati Xətalar Məcəlləsinə 368-1-ci maddə (Mobil cihazın IMEI nömrəsinin dəyişdirilməsi və ya surətinin köçürülməsi) əlavə olunur.

Yeni maddəyə əsasən, mobil cihazın qeydiyyatın aparılmasından yayınmaq məqsədilə mobil cihazın IMEI nömrəsinin dəyişdirilməsinə və ya surətinin köçürülməsinə əlavə olunur.

Dövlət IMEI qeydiyyatını boşboşuna gündəmə gətirməyib

Mobil telefona hansısa şəkildə dövlətin nəzarət etməsi bizim təhlükəsizliyimizə xidmət edir

çürüləməsinə görə fiziki şəxslər 300 manatdan 400 manatadək, vəzifeli şəxslər 1 000 manatdan 1 500 manatadək, hüquqi şəxslər 3 000 manatdan 4 000 manatadək məbləğdə cariye ediləcək.

Yuxarıda nəzərdə tutulmuş xətanın inzibati tənəbəh almış şəxslərinən təmərən verme haqqında qərar qüvvəyində gündən bir il ərzində təkrar törediləməsinə görə fiziki şəxslər 2 000 manatdan 2 500 manatadək, hüquqi şəxslər 9 000 manatdan 12 000 manatadək məbləğdə cariye olunacaq.

Qanuna dəyişiklik layihəsi qəbul olunacaq təqdisdə 2023-cü ilin aprelin 1-dən qüvvəyə minəncək.

Qeyd edək ki, IMEI beynəlxalq GSM Assosiasiyesi tərəfindən ayrılan və her bir telefon üçün fərqli olun 15 rəqəmli koddur. Telefonların qeydiyyatla alınması, elecə de cihaz

Fransanın öz tarixi qanlarla, işğalla doludur

Azərbaycanı ittiham etməyə, dərs verməyə çalışanlar ilk növbədə özləri aynaya baxmalıdır

Fransa Parlamentinin aşağı pala-
tası yekdilliklə "Azərbaycanın Ermə-
nistana təcavüzünün
dayandırılması"nı tələb edən qərəzli
qətnamə qəbul edib. Qətnaməyə 256
deputat lehinə, 0 nəfər əleyhinə səs
verib. Səsvermədən əvvəl Fransa Milli
Assambleyasının müxtəlif fraksiyalı-
nın nümayəndəleri qətnamə layihəsini
dəstəkləyəcəklərini bəyan ediblər.

Layihənin həmmüəllifləri Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun "Renesans" partiyasının üzvləri olan deputatlardır. Qeyd edək ki, Fransa Senatı da Azərbaycana qarşı sanksiya-ların tətbiqi ile bağlı dövlətimizin ərazi bütövlüyünü və suverenitəyini hədəf alan qərəzli, qeyri-obyektiv və ədalətsiz bir akt qəbul edib. Fransa Senatının və Milli Assambleyasının qəbul etdiyi bu qətnamələr Fransanın qanunvericilik orqanlarının siyasi avantüra meydanına çevrilməsindən xəber verir. Danılmaz faktdır ki, 30 ilə yaxın dövrde münaqışının dinc yolla nizama salınması üçün göstərilən səyələrin nəticə verməməsinin əsas səbəbi təcavüzkar dövlətin öz adı ilə çağırılmaması və Fransa kimi həmsədr-lərin ikili standartlara yol verilməsi olub. Təəssüfə qeyd edilməlidir ki, bu gün Fransanın hakimiyət orqanlarının, o cümlədən Parlamentin hər iki palatasının təxribatçı addımları Azərbaycanla Ermənistən arasında sülh gündəliyinin həyatı keçməsinə, münasibətlərin normallaşmasına zərbe vurur. Belə davranışın qonşu dövlətlərə qarşı ərazi iddiaları üzərində qurulan erməni şovinist ideologiyasının məqsədlərinə xidmət edir. Revanşist və aqressiv separatçı qüvvələri həvəsləndirir, regionu yeni təhlükələrə yönəldirir. Ekspertlər də hesab edirlər ki, populist siyasi baxışlar əsasında Fransanın daxili siyasi gündəliyinin və müxtəlif cari ma-

raqlarının Cənubi Qafqaz regionuna daşınması qəbul edilməzdir. Diger tərəfdən Azərbaycanı Ermənistana qarşı mühari-be cinayətləri töretməkdə əsaslı ittiham edən Fransanın öz tarixi müharıbe cina-yətləri və insanlıq əleyhinə cinayətlərlə zəngindir. Dünyanın müxtəlif bölgələrin-de 50-dən artıq dövlətin ərazisini işğal etmiş, sərvətlərini talamış Fransanın tö-rətdiyi vəhşiliklər, müharıbe cinayətləri bəşər tarixinin qara səhifələridir. Müstəmləke illərində Fransa silahlı qüvvələri etnik və dini mənsubiyyyətinə görə yüz minlərlə dinc sakini kütlövi surətdə qətlə

Bu kağız parçası gösterir ki,
30 ile yaxın müddətdə ərazilərimizin
əcavüzkar Ermənistan tərəfindən
şəhər altında saxlanılmasında
Fransa da məsuliyyət dasıvıb”

yetirib, açıq şekildə qıl ticarəti ilə məş-
ğul olub. Fransada irqçılık, islamofobiya
ve antisemitizmin ifrat həddə çatdığını da
artıq danılmaz bir faktdır. Yaxşı olar ki,
Fransa Parlamenti öz daxili problemləri
ilə məşğul olsun, Cənubi Qafqazda baş
verən hadisələrin təhrif edilməsi prakti-
kasından ol căksın.

**Millət vəkili Musa Qasımlı bildirib
ki, demokratiyadan dəm vuran Fransa
Milli Assambleyasının iyrənc qətnamə
ni qəbul etməsinin başlıca səbəbi qə-
rəzli siyasetinə, erməniparəst
mövqeyinə görə Azerbaycan dövləti
tərəfindən qovulmasıyla bağlıdır. De-
putatın fikrincə, Fransanın bełə davranı-
şında başlıca məqsədi qovulduğu
regiona yenidən düşməncilik və qarşı-
durma yaradaraq burnunu soxmaq və
Azerbaycana təzyiq etməkdir: "Bu qətna-**

mə bizim üçün sənəd deyil, heç bir hüquqi qüvvəsi yoxdur. Qəbul edildiyi andan cirilib atılmış, istifadəyə yararsız kağız parçasıdır. Ancaq bu kağız parçası Azərbaycan ictimaiyyətində kəskin etiraz yaradır. Hər şeydən əvvəl, ona görə ki, bu qətnamə Fransanın özünün də imzası ilə qəbul edilmiş BMT nizamnaməsinə, beynəlxalq hüquq normalarına və beynəlxalq adətlərə ziddir, onların ayaq altına atılmasıdır. Fransa qanunvericiləri hədəlini aşaraq dövlətimizin daxili işlərinə qarışmağa cürət etməyə uğursuz cəhd ediblər və kobud səhv eleyiblər. Belə bir cəhd qətiyyətə rədd edirik. Heç bir ölkə daxili işlərimizə qarşı bilməz. Benzəri hərəkətlər gələcəkdə də uğursuz olacaq. Digər vəndan bu kağız parçası göstərir

Sülhdən başqa yol görünmür

Kreml Bakınının yaratdığı reallıqları qəbul etməyə məcburdur

Azərbaycan Qarabağdakı ermənilərə ölkənin digər vətəndaşlarının sahib olduğu hüquqları verməyə hazırlıdır

Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov
mətbuat konfransı zamanı deyib ki, Azərbaycan Qarabağdakı ermənilərə ölkənin
diğer vətəndaşlarının sahib olduğu hüquqları verməkdən imtina etmir.

XİN başçısı qeyd edib ki, rəsmi Bakı bunu müzakire etməyə, ermənilərə Azərbaycanın digər vətəndaşlarının malik olduğu bütün hüquqların zəmanətini verməyə hazırlırlar. Lavrov həmçinin vurğulayıb ki, Praqada dördtərəfli görüşdə Ermənistan tərəfinin Almatı Beyannamesini qeyd-şərtsiz təsdiqləmesi Qarabağın statusu məsələsini həll edir:

haqlı mövqeyindən çıxış etməyə başlayırlar. Hansı ki davamlı olaraq Rusiya sülhməramlı kontingenti tərəfindən Azərbaycan ərazisindəki yaşayış məntəqələrimizin adlarının uydurma erməni toponimləri ilə qeyd olunması, o cümlədən "Dağlıq Qarabağ ərazisi" ifadəsinin işlənməsi fonunda bu, bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycanın yürütdüyü xarici siyaset ölkəmizin milli maraqlarını ifadə edir".

"Almatı bəyannaməsində göstərilir ki, bütün ittifaq respublikaları SSRİ arasında mövcud olan sərhədlər daxilində sərhədlərin toxunulmazlığını təsdiq edir. Başqa sözlə, o zaman "Dağılıq Qarabağ Muxtar Vilayəti" bir-mənalı olaraq Azərbaycan SSR-in tərkibində olub. Bu sənəd həm Azərbaycan, həm Ermənistən, həm də Fransa və Şarl Mişel tərəfindən qeyd-şərtsiz təsdiq edildi. Bu, Qarabağın statusuna necə yanaşmaq məsələsini həll edir".

Politoloq qeyd edir ki, Azərbaycanın diplomatik miqyasda uğurları artı: "Xüsən Türkiye ilə birlikdə yürüdülən xarici siyaset ölkəmizin qarşısında geniş imkanlar açır. Etiraf etmək lazımdır ki, ikinci Qarabağ müharibəsi zamanı əldə etdiyimiz tarixi Zəfər Azərbaycanı regionun lider, dünyanın isə önəmli dövlətlərindən birinə çevirdi. Ölkəmin rolü və iştirakı olmadan regionda heç bir layihə uğur qazana bilməz. Zamanla bütün qonşular da başa düşəcəklər ki, zəif Ermə-

Lavrovun son açıqlamasını "Şərq"ə şəhər edən politoloq Azər Niftiyev bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsi regionda yeni reallıqlar yaradıb: "Bu reallıq da on- qonşular da başa düşəcəklər ki, zəfər Ermənistanda, güc sahibi olan Azərbaycanla əməkdaşlıq möntəqidlidir və öz siyasetlərini buna uyğunlaşdıracaqlar".

Ismayı̄l Qocayew

"Çörəkçi"nin çörəyi sabun dadır

**“Çörək kimyəvi
məhsulların qoxusunu
tez özünə çekir”**

Teleaparıçı Turan İbrahimov "Çörekçi" şirkətinin istehsalı olan çörəyin keyfiyyətindən nara-zılıq edib. Aparıcı marketdən aldığı çörəyin fotosunu sosial şəbəkədə paylaşaraq belə yazıb:

**Ağa Salan
Qida Təh
keyfiyyəti**

Qida mütəxəssisi Ağa Salamov
"Sərg"ə cərəyan sabun dadı vermasının

“Şərq”ə çörəyin sabun dadı verməsinin mümkün səbəblərini açıqladı:

- Çörəkdən sabun dadı gəlməsinin bir neçə səbəbi ola bilər. Qida istehsalı ilə məşğul olan sexlərdə işçi heyəti gigiyenik vasitə kimi mütləq şəffaf və qoxusuz sa bundan istifadə etməlidir. Bu, dünya standartıdır. Təəssüf ki, Azərbaycanda bu standartı nə AQTA, nə də digər qurumlar bilir. Təsəvvür edin ki, işçilərdən hansının da dırnağı bir qədər uzundursa həmin şəxs əlini adı sabunla yuduğu zaman sabun qalığı dırnağın arasında qala bilər və ya etirli sabunla əlini yuyarsa, yoğurma, kündələmə və s. proseslərdə bu qoxu çörəyə keçər. Bu, kimyəvi çirkənləmdir. Un qoxunu tez çəkir. Bu da çörəyin istehlakı zamanı müyyəyən dad və qoxu şəklində özünü bürüze verir. Səbəblərdən biri de marketlərdə, mağazalarda qidaların, ərzaq məhsullarının qoxusu olan yuyucu vasitələr, etirlərlə yanaşı və ya yaxın məsafədə yerləşdirilməsidir. Çörək kimyəvi məhsulların qoxusunu tez özüne çəkir. Bu o de-

mir. Çörək çox hissəs mövzudur. Marketlərdə fikir versəniz, görecəksiniz ki, çörəklerin nə rəflənməsi doğru şəkildədir, nə də paketlənməsi. Çöreklerin heç də hamisi paketlənmiş halda satışa çıxarılmır. Bildiyimiz zavod çörəkləri demək olar, açıq şəkildə, kağız paketlərdə satılır, hansı ki bu kağız paketlər çörəyin yalnız bir hissəsini əhatə edir, çörəyi tam əhatələmir. Hami da gəlir, əlini çörəyə vurur. Çörəkləri marketlərə, mağazalara daşıyanların da əlləri təmiz olmalıdır. Əgər çörəkləri tehvil verən, daşıyan işçinin əlli ri etirildirsə, elbəttə, çörəkdən də etir qoxusu gelecek. Aparicının aldığı çörək paketlənmiş çörəkdir. Deməli, burada istehsal mərhələsində, ya da paketlənmə zamanı texnoloji səhvə yol verilib. Ümumiyyətlə, hazırlıda satışa çıxarılan çörəklərin böyük eksəriyyətinin hazırlanmasında istifadə olunan eksər qatqlar standartlara uyğun deyil. Əsas problem budur və Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi çörəklərin keyfiyyətine nəzarət etməlidir.

Məlahət Rzayeva

Bir gün mütləq sonu olacaq

Farslar yaxşı bilirlər ki, son minillikdə türklər İran adlanan bölgədə hökmənlilik ediblər

yıllar keçirilməye başlandı. 1917-ci il avqustun 24-də Təbrizdə İDP-nin əyalət komitəsinin konfransı açıldı. Konfrans Azərbaycan Demokrat Partiyasını (ADP) müstəqil elan etdi. Şeyx Məhəmməd Xiyabani başda olmaqla onun Mərkəzi

"Təhran rejiminin israrla Güney Azərbaycandakı soydaşlarımıza qarşı repressiyası, təzyiq və zülmləri nəyisə dəyişmək gücündə deyil"

Komitesini seçdi. ADP-nin fealiyyət dairesini genişləndi. Astara, Miyanə və başqa şəhərlərdə, kəndlərdə və Bakıda partiyanın təşkilatları yarandı. 1918-ci ilin noyabrında Türkiye Güney Azərbaycandır yerləşdirildi 9-cu ordusunun burdan çıxarıldıqdan sonra ingilisler yeniden İranın şimal-qərbini ele keçirdilər. 1919-cu il avqustun 9-da İranı İngilterənən tam asılı hala salan sazişdən sonra Güney Azərbaycanda genişlənən milli-azadlıq hərəkatı yeni pilleye qalxdı. 1920-ci ilde Təbrizdə üşyan başlandı. Ümumi sayı iki minə yaxın olan süvarı və piyada kazak dəstələrindən başqa Təbrizdə silahlı qüvvələrin hamisi üşyanə qoşuldu. Üşyan təşkil etmiş təşkilatın rəhbər heyetine Şeyx Məhəmməd Xiyabani başçıq qayəsi Qacarlar dövlətinə eśl məhiyyətində döndürmək idi. Daha sonra həkimiyəti eśl keçirən Pehlevilər dövründə 21 Azer Hərəkatının meydana gəlməsi və Milli Hökumətin yaramaması da təsadüfən deyildi. Güneylilər öz hüquqlarının berpası uğrunda mübarizə aparrı, rejim edəlatlısız və riyakar siyasetinə etirazlarını bildirildilər.

F.Əlkəberli vurğulayıb ki, fars-şovinist rejimi milyonlarla Azərbaycan türkünə qarşı təhdidləri davam etdirmək prosesi öz aleyhlərinə çevirir: "Təhran rejiminin her addımı İran adlanan ölkənin parçalanmasını, fars-molla hökumətinin devrilmesini dəha da yaxınlaşdırır. Azərbaycana qarşı olan hədsiz aqressiyənin əsas sebəbi Güney Azərbaycanın başlığıdır. Rejim illərdir güneyli soydaşlarımıza qarşı repressiya siyaseti həyata keçirir, təzyiq altında saxlayır, haqlarını tapdalar, diline qadaq qoyur, hebs və ya sürğün edir. O cümlədən, zindana atılanlar da dəhşətli işgəncələrə məruz qalırlar. Nə qədər azərbaycanlı rəsədələr İran demokratik respublikaya çevirmək onun tərkibində Güney Azərbaycana məxtarıyyət verilməsindən ibarət idi. 1920-ci il sentyabrın 11-də Təbriz üzərinə qəfil həcüm təşkil edildi. Əksinqləbilə qüvvələrin sayca үşyancılardan çox olmasına baxmayaraq, үşyancılar sentyabrın 14-dek son dəməl qanlarına qədər qəhrəmancasına vuruşdular. Sentyabrın 14-de Xiyabani vətənin azadlığı və istiqlaliyyətini təsdiq etdi. Xiyabanının başçılığı ilə həyata keçirilmiş hərəkat İrandakı şahlıq quruluşuna qarşı və azərbaycanlıların öz milli istiqlaliyyəti uğrunda mübarizə tarixində böyük əhəmiyyətə malik olub. Xiyabanının siyasi fealiyyəti, nəzəri-fəlsəfi baxışları Azərbaycan xalqının milli-azadlıq və demokratik hərəkatı tarixində derin iz buraxdı.

İran adlı ölkədə tarixi inqilablar danışanAMEA-nın elmī işçisi, türkoloq-alim Faiq Əlkəberli "Şərq"ə deyib ki, irəndəki fars rejiminin inqilabın baş vermiş milli-azadlıq hərəkatlarında ciddi təşviş

İsmayıloqocayev

Bəşər Əsədlə təmaslar mümkünür

Türkiyənin antiterror əməliyyatları Suriyaya da fayda verə bilər

sa da, Əsəd görüşdə iştirak etmedi. Kreml sözçüsü Dmitri Peskov isə bir neçə gün önce bildirdi ki, Türkiye və Suriya prezidentləri nəzəri olaraq Rusiyada görüşə bilərlər, lakin bununla bağlı razılığa yoxdur. Ehtimal ki, tərəflər bir araya gələsə, bu, Moskvada və ya Səcide baş tutacaq görüşdə ola bilər".

Eksperə görə, Türkiye Siyahlı Qüvvələrinin Suriya və İraqın şimalında keçirməsi etibarlı olunan qurú emalıyyatları bu səali aktuallaşdırıb:

"Əvvələ, onu qeyd edim ki, Türkiyənin ilk hədəfinin Ayn al-Ərab, Menbiç və Tel-Rifat olacaq gözlənilir. Əsəd rejimi isə həzirdə bu bölgelərə nazər etdi bilir. Etsəydi, Türkiyənin müdafiəxiləşməsini təmizləməsi Ermenistanla yanaşı onlara dost deyənləri de təşviş salıb: "Əlxəsus, İran hökuməti öz nərahəti ilə ilk yeri tutdu. İlk vaxtlar üzde na qədər "Azərbaycan bizim dostumuzdur" dəsələr də, sonradan iç üzəri ifşa oldu. İranın sərhəddə üç dəfə hərbi təlim

İsmayıloqocayev

Türkiyə Prezidenti Recep Tayyib Erdoğan Suriya lideri Bəşər Əsədlə görüşüb-görüşməyəcək barədə verilən suali cavablandırırcən deyib ki, "siyasetdə küskünlik yoxdur. Əvəl-axır bu istiqamətdə addımlar atacaqıq".

Prinsip etibarilə Erdoğanın bu açıqlaması gözənləndir. Belə ki, BƏƏ, Səudiyyə Ərəbistanı və son olaraq Mısır ilə münasibətlərin normallaşması istiqamətdən konstruktiv addımların atılmasından sonra növbəti merhələ hərəkətə müraciət etdi. "İki ölkə münasibətlərin normallaşması barədə dərinləşdirilən istiqamətindən istiqamət verirdi. 1917-ci il mayın 1-dən başlayaraq Təbrizdə mitinq və nüma-

Siyasi şərhçi Turan Rzayev "Şərq"ə deyib ki, 2023-cü il seçkilərində əvvəl Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğan digər ölkələr Kimi Suriyə ilə də münasibətlərin normallaşmasını istəyir. Bu mənədə Bəşər Əsədlə təmasların qurulması mümkünür: "Hətta tərəflər arasında görüşün keçirilməsi de istisna deyil.

Mümkündür ki, Erdoğan ile Əsəd arasında ilkin olaraq telefon danışıqı baş tutsun. Lakin bütün bunlar baş vermeden önce Erdoğan hem daxili auditoriyani, hem de müxalifeti bu görüşə hazırlamalıdır. Suriya və Türkiye liderlərinin bir araya gelərək mövcud problemləri həll edib, evvelki seviyyədə təmaslar qurmasında ən çox maraqlı olan tərif, şübhəsi, Rusiyadır. Kreml bu günde qədər bir neçə dəfə tərəfləri ortaq mərxəcə getirməye sey göstərib. Sonuncu belə təşəbbüs isə Putin tərəfindən Şəhərəvəndəki Təşkilatın Özbəkistanda keçirilən sammitində baş tutdu. Kreml rəhbəri sammitde hər iki ölkə başçısını çağır-

"Bilirsiniz ki, telejurnalist kimi fealiyyət göstərdiyim dövrədə Ulu Önder Heydər Əliyevin ölkədaxili və xaricindəki səfərlərində iştirak etmişəm. Onun resmi və qeyri-resmi qəbulunu işçiləndən jurnalistlərdən biri olmuşam. Bu mənəm həyat tarixcəmə qızı hərfərlər yazılıb".

Bu sözərə "Şərq"ə açıqlamasında tanınmış jurnalist, "Baku TV"-nin baş redaktoru Tural Müseyibov deyib.

O bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev barəsində danışmaq həm çox mesuliyyət tələb edir, həm de şərəflidir: "Ulu Önderin hələ sovet dönməndə həkimiyətdə olduğu zamanda, indiki müstəqil Azərbaycanın də

"Biz dünyada söz sahibi olduq"

Tural Müseyibov: "Bütün bunlarda Heydər Əliyevin rolü danılmazdır"

de Ulu öndərin iqtsadiyyatımızı gücləndirməsinin neticesində, biz güclü ordu qura bildik. Qurulan ordu sayesində isə torpaqlarımızı azad edildi və biz dünyada söz sahibi olduk. Bütün bunlarda Heydər Əliyevin rolü danılmazdır. Çünkü o, maslahəli insan ve böyük şəxsiyyət olub. Bizi hər zaman fərqli etməliyik ki, Heydər Əliyev kimi rəhberimiz olub".

T.Müseyibov əlavə edib ki, 2023-cü ilin "Heydər Əliyev III" kimə elan edilməsi çox yaxşı haldır: "Ölkəmizdə yetişen yeni nəslin, Ulu Öndər hansı işləri gördüyü öyrənməsi üçün bu təbliğat və təşviqat böyük ehtiyac var. Fikrimət, 2023-cü il - Heydər Əliyev ilində onun məzə Azərbaycan üçün gördüyü işləri diqqətli cətdirməq məqsədi ilə bütün sferalarda lazımi işlər görülecek".

Qeyd edək ki, noyabrın 28-de Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında 2023-cü ilin "Heydər Əliyev III" elan edilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planı" təsdiqlənib.

Nihat Müzəffər

İran qısa müddətdə parçalana bilər

Təhran hökuməti 40 milyon azərbaycanlı faktorunu heç vaxt unutmamalıdır

"Əslində İran-Ermənistən münasibətləri hər zaman gündəmdə idid. İki ölkə arasında bütün dövrlərdə sıx diplomatik-iqtisadi və hərbi əməkdaşlıq mövcud olub. Ancaq 44 günlük ikinci Qarabağ müharibəsindən və torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsindən sonra İran rəsəmliyənin və mediasının Azərbaycana qarşı əciq-əşkar düşmənciliyi xüsusi müşahidə edilməkdədir".

Bu sözərə "Şərq"ə açıqlamasında Azərbaycan Demokratiya və İnsan Haqları İstitutunun rəhbəri Əhməd Şahidov deyib. **Eksper bildirib ki, Azərbaycanın erazi bütövülüyünü** bərpa etməsi, torpaqlarını düşmən güləşlərinə təmizləməsi Ermenistanla yanaşı onlara dost deyənləri de təşviş salıb: "Əlxəsus, İran hökuməti öz nərahəti ilə ilk yeri tutdu. İlk vaxtlar üzde na qədər "Azərbaycan bizim dostumuzdur" dəsələr də, sonradan iç üzəri ifşa oldu. İranın sərhəddə üç dəfə hərbi təlim

keçirməsi, Qafanda konsulluq açması, "Ermenistan bizim qırızı cizgimizdir" sərənəməsi, Zəngəzur dehlizi ilə bağlı absurd bayanatlar Tehran rejiminin əsl mahiyyətini ortaya qoysu. Sərr deyil ki, İranın narahət edən əsas məqam Azərbaycanın mühərribədən qalib dövlət kimi çıxaraq daha da gücləməsi, regionda və dünyada söz sahibi olmayı, eyni zamanda qardaş Türkiye ilə birgə hərəkət etməsidir. Meğlub və zəif Ermənistən bizim üçün risk olmaqdır.

Çıxış: İstənilən an ermənilərin dərsini verməye hazırlıq ordumuz var. İndi İran kimi türk birliyine düşmən olan daha ciddi və ferqli qüvvələrinə üz-üzük".

Ə.Sahidov vurğulayıb ki, əgər Tehran hökuməti öz ölkəsinin və xalqının geleceyini düşünürse, daha ehtiyatlı, təmkinli davranışmalıdır: "Azərbaycan 40 milyon azərbaycanlı faktorunu heç vaxt unutmamalıdır. Hazırda Qərbin ağır sanksiyalarına məruz qalmış, dünəndə tecrid olunmuş İran öz qonşuları, ələxüsəs Azərbaycan və Türkiye ilə daha six temaslar qurmalıdır. Əks halda İranı felakətən gözləyir. Bə gedisi İranın qısa müddətdə parçalanması reallaşça bilər. Ümid edirik, İran diplomatiyası ağıllı davranışa qararlı olacaq".

İsmayıloqocayev

"Urmiya gölünün qurudulmasında siyasi məqsədlər var"

Əhəd Məmmədli: "Təhran rejimi kürdələşmə siyaseti aparır"

"Urmiya gölünün qurudulması həmin ərzadə və yaşayan türklər, güney azərbaycanlılarla qarşı yanlış siyasetdir".

Bunu "Şərq"ə siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli deyib. Onun sözlerinə görə, Urmiya gölünün qurudulmasında siyasi məqsədlər var:

"Urmiya şəhəri və ətrafında illərdikir ki, Tehran rejimi kürdələşmə siyaseti aparır. Yeni artı Cənubi Azərbaycanda kürdərin məskunlaşması ilə türk coxluğunu azaltmağa çalışırlar. Ona görə de ayrlanın vasitəsi başqa yerlərə sərf edilməsi de təcəccüb doğurmur. Azərbaycan-Türkiyə dövlətləri güneyli soydaşlarının hüquqlarının qorunması yönündə ciddi addımlar atmalıdır. Məsələ beynəlxalq məsələdə həll edilmelidir. İranda hüquqları pozulan həmvətənlərimizi müdafiə etməyi bacarmaq və nəticədə etmək lazımdır. Həmçinin Urmiya gölünün qurudulmasına beynəlxalq səfəri və təcəccübətənən qaldırımlıq kimi, rezonans doğurur. Nəticədə məlla rejimine qarşı edilən tezkiyələr sebəbindən rəsmi Tehran xoşagelməz siyasetindən ol ćeksin".

Qeyd edək ki, Təbriz əsili və hazırlıq Fransada yaşayan azərbaycanlı təcəcciqatçı, İran azərbaycanlılarının insan hüquqları müdafiəçisi, "Ərk" İnsan Haqları Komitəsinin sədri Jale Təbrizi Urmiya gölünün qurudulmasının azərbaycanlılara qarşı ayrı-seçkilik olduğunu qeyd edir.

"BMT-də, UNESCO-da Urmiya gölünün qurulmasının qarşısının alınması üçün vəsait ayrılmışdır. Məsələdən dərhal qaldırılmışdır. İranın vəsait xərcləməyib".

Sücyət Mehti

Azərbaycanın bənzərsiz gözəlliye malik güşəsi olan, Qafqazın Konservatoriyası sayılan Şuşa xalqımızın tərxiyi sahifelerində ən geniş yeri tutur. Hələ XVIII əsrən əsası qoyulan Şuşa daim mədəniyyət mərkəzi kimi bütün dünyadan diqqət merkezində olub. Hər zaman xain düşmənlərin nəzərində olan bu torpaq öz

qəhrəman oğullarının şücaeti ilə qorunmasına və coğrafi yerinin çətin olmasına baxmayaq bizden qoparılib. İşğaldan azad olunması isə neinkin Azərbaycan üçün əhəmiyyətli rol oynayıb, dünya üçün ədəd bir qəhrəmanlıq nümunəsi olub. Azərbaycanın ığid oğullarının yazdığı 44 günlük müharibə ilə noyabrın 8-i Şuşa yenidən bizlərə qovuşub. Bununla əlaqədən cənab Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə 2022-ci il "Şuşa İli" elan olunub. 2020-2022-ci illərdə "Xarıbülbül" musiqi festivalı keçirilib və genişmiqyaslı tədbirlər baş tutub.

Şuşa şəhəri Azərbaycan xalqının tərxiyi sehifələrinin yaşamasında ən böyük yeri tutan bir tarixi məkan, bənzərsiz gözəlliye malik Azərbaycan xalqının əzəli torpağıdır. Bu gözəlliyyin tarixi hələ qədim zamanları - Pənaheli xanın Qarabağın paytaxtını buraya köçürməsi ilə başlayıb. Zəngin və şənlər keçmişə malik olan Şuşa şəhərinin əsası Qarabağ xanı Pənaheli xan Cavanşir tərəfindən qoyulub.

1748-ci ilde Bayat və 1751-1752-ci illerde salınmış Şahbulag qalalarının etibarlı olmadığını görən Pənaheli xan "dağların içinde, möhkəm və keçilməz yerde əbədi və sarsılmaz qala" təkirdirmək qərarına gəlir. Əthalinin təhlükəsizliy üçün zəruri işlər görüldükündən sonra 1756-1757-ci illərdə Pənaheli xan Qarabağ xanlığının paytaxtını Şahbulag qalasından yeni salınmış şəhər-qalaya köçürür. Bu şəhər ilk dövrlərdə öz banisinin adı ile Pənahabad, onun ölümündən sonra isə Şuşa adlandırılır. Şəhər tərəfdən sildirim qayalarla, dördüncü tərəfdən isə möhkəm qala divarları ilə ehtəsiyət olunub, alınmasa qala kimi şəhər qazanıb. XVIII əsrin ikinci yarısı Şuşa şəhəri tarixinin ən şəhər sehifələrində bir kimi tarixe yazılıb. Bu dövrde şəhər dəfələrlə hücumlara məruz qalsa da, düşmən

şəhərindən başa yeməyib, özünü alınmasa qala kimi sübut edib. 1757-ci ilde Məhəmmədhəsən xan Qacar, 1760-ci ilde Fətəli xan Əfşar, 1795-ci ilde Ağə Məhəmməd xan Qacar kimi məşhur serkədərin hücumuna məruz qalsa da, bütün bu sınaqlardan üzü ağ çıxıb. Pənaheli xanın və İbrahimxəli xanın mahir azərbaycanlı ustalarının əli ilə yaratdıqları müdafiə qurşuları hücumların dəf edilməsində möhüm rəl oynayıb.

XIX əsrin əvvəllərindən baş vermiş Rusiya işğalından sonra bu coğrafi əhəmiyyətli bölgə ciddi demografik dəyişikliklərlə üzləşdi. Azərbaycanın digər

Şuşa Qarabağın gözüdür

yaşayış məntəqələri kimi Şuşaya da ermənilərin köçürülməsinə başlanıldı. Çar hökumətinin himayesi ilə Şuşada günündən artan ermənilər azərbaycanlıları sıxışdırmağa başladılar.

Sovet hakimiyyətinin qurulmasından sonra Şuşa çətin günlərdən keçib. Dağılıq Qarabağda rəhbər vəzifələri ələ keçirən ermənilər şəhərin azərbaycanlı əhalisine repressiveyillərə başladılar. 1923-cü ilde DQMViN-nin yaradılması və Xankəndinin onun mərkəzi seçilməsi ilə Şuşa Qarabağın inzibati mərkəzi olmaq funksiyasından məhrum edildi. Bununla da Şuşada yaşıyan azərbaycanlıların vəziyyəti xeyli pislədi. Şəhər sürətə tez-tez etməye başladı. Azərbaycan xalqının tarixi-memarlıq abidələrinin bir çoxu uçurulub dağıdıldı.

Şuşanın yenidən dirçəlməsi yalnız 1969-cu ilde ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrde mümkün oldu. Heydər Əliyevin fealiyyətinin müümən əhəmiyyət daşıyan istiqamətlərindən biri məhz Qarabağda milli ruhun oyadılması olub. Ümummilli lider Şuşaya zəngin tarixi abidə, Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq rəmzi kimi baxıldı. O, 1970-ci illərdə Şuşa şəhərinin Azərbaycan xalqının tarixi abidələrinin qorunmasına xüsusi qayğı göstərilməsi barədə gösterir. Ulu öndər, eyni zamanda, Şuşada aparılan tikinti-quruculuq işləri ilə de yaxından maraqlanıb, Azərbaycan poeziyasının klassikləri M.P.Vaqifin və Xurşidbanu Natəvanın yaşayış-yaratlığı yerlərə tənisi olub.

Görkəmləi Azərbaycan şairi M.P.Vaqifin mezarı üstündə 1980-1981-ci illərdə abidə, məqbərə tikilib və 1982-ci il yanvarın 14-də yağan güclü qarın altında ümummilli lider Şuşada şairin məqbərə-

sini böyük təntənə ilə açıb. Onun M.P.Vaqifə bu münasibəti bir tərəfdən milli ədəbiyyata sevgisindən irəli gelirdi, digər tərəfdən diyrən tarixini, əhali-sinin etnik mənsubiyetini bir dəha göstərməkə bağlı idi.

1982-ci il iyulun 29-dan avqustun 2-dək Qarabağda bir il içərisində ikinci dəfə sefer edən Heydər Əliyevin bilavasitə iştirakı ilə Şuşada şairə Xurşidbanu Natəvanın abidəsinin açılışı olub.

Heydər Əliyevin bilavasitə təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə Şuşa şəhərinin inkişaf etdirilmesi məqsədilə 1970-ci illərin ikinci yarısında bir neçə xüsusi qərər qəbul edildi. Həmin il qərərlərə uyğun olaraq şəhərin keşmişdə tikilmiş binaları, tarixi abidələri bərpa edildi, yeni çox-mərtəbəli yaşayış binaları, böyük məhəmmənhanə kompleksləri, ayri-ayri inzibati binaları tikildi. Bununla yanaşı, Şuşanın statusu qaldırılaraq ümumittifaq seviyyəsi kurort şəhərinə çevrildi. Şəhərdə azərbaycanlılar üçün əlavə iş yeri açıldı, həyat seviyyəsi yaxşılaşır, azərbaycanlıların milli ruhu güclənirdi. Lakin 1992-ci il mayın 8-də Şuşa erməni silahlı qüvvələri tərəfdən işğal olundu.

Şuşanın işğalindən sonra 195 nəfər Azərbaycan vətəndaşının xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilib, 165 nəfər yaralanıb, onlardan 150 nəfəri əllil olub, 552 körpə valideynlərini itirib, 20 min-dən artıq əhali doğma yuvasını tərk edərək mecburi köçkün vəziyyətine düşüb, 58 nəfər isə asır və girot götürüldü.

2020-ci il sentyabrın 27-de Ermenistan Silahlı Qüvvələri genişmiqyaslı təxribat tərəfdən cəbhəboyu zonada yerləşən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini və yaşayış məntəqələrinə intensiv atəş tuturlar. Ermenistan ordusunun döyüş aktiviliyinin qarşısını almaq, məlki

əhalinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Ordusunun komandanlığı tərəfindən qoşunların bütün cəbhəboyu süreli eks-hücum eməliyyatı başlaması barədə qərar verildi. Sentyabrın 27-de başlayan ve 44 gün davam edən Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan Ordusu böyük zəfəre imza atdı. Başlangıçda bir sırə kəndləri və strateji körpüleri işğaldan azad etdiyikdən sonra Azərbaycan Silahlı Qüvvələri oktyabrın 22-de Qarabağın Iranla cənub sərhədini tamamilə azad etdi və oktyabrın 23-de Laçın dəhlizində doğru irəllimeye başladı. Durmadan Ermənistən ordusuna zərəber endirən əidəsərlerin reşadəti sayəsində oktyabrın 4-de Cəbrayıb, 17-de Fizuli, 20-de Zəngilan, 25-de isə Qubadlı işğaldan azad edilib.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev noyabr ayının 8-də xalqımıza Şuşanın azad edilməsi müjdəsini verdi: "Bu tarixi bir gündə Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermek mənim həyatmda, belkə də, en xoşbəxt günlərimdən biridir", - deyən ölkə başçısı qeyd edib. İlham Əliyev ele həmin gün Şəhidlər xiyabanında "Əziz Şuşa, sen azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmış! Əziz Şuşa, biz səni dırçeləcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycanıdır!" - deyər nitqini sonlandırdı.

Şuşanın işğaldan azad olunması məhərəbin taleyi birbaşa həll etdi. Ertəsi gün daha 70-dən çox kəndin azad olunması xəbəri geldi. N.Pasinyan Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sertlərini qəbul edərək "kəpitaliyasiya aktı"na imza atmağa məcbur oldu. Noyabrın 10-da Moskva vaxtı ilə 00:00-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Ermenistan Respublikasının Baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin münaqişə zonasında ateşin və bütün hərbi əməliyyatların tam dayandırılması barədə beynət imzaladılar. Bəyanatda əsər, noyabrın 20-de Ağdam, 25-de Kelbəcer, dekabrın 1-de isə Laçın rayonları bir güllə atılmışdan, heç bir şəhid vərilmədən azad edildi. Bəyanatda hemçinin Naxçıvan MR ilə Azərbaycanın qərbi rayonları birleşdirən yeni nümayyət kommunikasiyalarının inşasının təmin edilmesi elan edilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə reşadəti Ordumuzun zəfər neticesində Şuşa şəhəri erməni işğalından azad edildikdən sonra Vaqif Poeziya Günləri yenidən öz yurdunda - mədəniyyət paytaxtımızda keçirilməkdir. Azerbaycan musiqi mədəniyyətinin

edillir. Xəstə həkimin təsdiq etdiyi dərman rejimine fasilesiz əməl edərək, xəsteliyin böyük ölçüdən nəzarət etmək mümkündür. Xəstəlik erken dövrlərde aşkarlanıqda müasir dərmənlərlə xəstələrin ömrünü kəmiyət və keyfiyyət artırmış məmkündür.

Z.Mustafayeva bildirib ki, son illərdə İİV virusuna yoluxma hallarında yənə tendensiya müşahidə olunur. Onun sözlerinə görə, İİV-ə yoluxma ların ekşə halları venədaxili inyeksiyalara səbəb olur, bu da narkomanlar arasında baş verirdi: "Son illərin statistikasına görə isə hazırda esasən heteroseksual, yeni qadın-kış arasında cinsi münasibətlər yolu ilə İİV-ə yoluxmaların sayı artımaqdır. Bu da əhalinin sayına çox böyük təsir edən faktdur. Təsəvvür edin, qadınlar eyni ginekoloji kabinetlərdən, alellerden istifadə edir, tibbi və ya digər prosedurlar edir, bu, yoluxmanın artmasına birləşdirən və vasitəçilik edir. Cünki hər gün eyni müəyinəxanaxaya onlara qadın gəlin."

Bir ilinə sədri hemçinin İİV-ə yoluxmanın digər səbəblərindən dən dənişib. O bildirib ki, ikinci təhlükəli yoluxma halının isə İİV virusuna anadan əsər olur, yalnız bu halların qarşısında alıñması üçün eləmələr və simptomlar bilinməlidir. Xəstələrin örtülmə yolları və qoruma üsulları isə məlumat olmalıdır. QİCS-ə yoluxmuş insanların bədən mayəlli virusla temasda olmayan insanların organızmına daxil olmayı ilə yayılır. Virusun yayılmasında təsirli olan bədən mayəlləri qan, sperma, vaginal ifrazat və ana sədü olaraq sıralanır. Xəstələrin müalicəsində əsas məqsəd virusun organizmə daxil olması ilə azalmaq başlayır. C4 adlı immun sistem hüceyrəsinin aktivasının qarşısını almaqdır. Bu müalicənin tətbiqüdən sonra onların tətbiqi hazırlanır. Xəstələrin tətbiqüdən sonra onların tətbiqi hazırlanır.

Bu zaman əger qadının bu virus yoluxma hələ aşkarlanırsa, hamiləliyin ilk 3 ayında 26 günlük ARV terapiya qəbul edilir və uşaq tam sağlam doğula bilir. İlkəndə bunun üçün bütün proseslər həyata keçirilir. Bu analar bilinməlidirlər ki, doğuşdan sonra onlar övladlarını emzidirə bilmezlər, cünki virusun 14 faizi övladı ana sədü ilə keçir.

Bu zaman əger qadının bu virus yoluxma hələ aşkarlanırsa, hamiləliyin ilk 3 ayında 26 günlük ARV terapiya qəbul edilir və uşaq tam sağlam doğula bilir. İlkəndə bunun üçün bütün proseslər həyata keçirilir. Bu analar bilinməlidirlər ki, doğuşdan sonra onlar övladlarını emzidirə bilmezlər, cünki virusun 14 faizi övladı ana sədü ilə keçir.

Şeymən Bayramova

inkışafında böyük xidmətlər göstərən, professional vokal məktəbinin təşəkkülü və təkamülündə mühüm rol oynamış Xalq artisti Bülbülün avqustun 29-da Şuşa şəhərindəki ev-muzeyinin bərpa işlərindən sonra açılışı olub.

Beleliklə, 44 gün davam etmiş Vətən müharibəsi Azərbaycanın böyük zəfəri ilə başa çatdı. Ordumuz xalqımızı 30 ilə yaxın işğal altında olan Qarabağımıza, Şuşamıza qovşadırdı və bununla da Azərbaycan tarixi ədaləti bərpa edərək işğalçılar üzərində həm diplomatik, həm də hərbli qələbə qazandı. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasında Zəfər Günü" təsis edilməsi haqqında" 2020-ci il 3 dekabr tarixli serencamına əsasən, Vətən müharibəsində misilsiz qələbənin əbədiyyət-işğal mesiləsi meqsədilə 8 noyabr tarixin - Şuşanın işğaldan azad olduğu günü Azərbaycanda "Zəfər Günü" kimi qeyd edilməsi qərara alınıb.

Şuşa azad olundundan dəhərli sonradan ələ başçısının xüsusi tapşırıqlarına əsər, şəhər, onun tarixi-mədəni əsası və təbətiyin vurulan zərərin texire salınmadan inventarizasiyası aparılıq, bərpa işlərinə başlanılıb. Azərbaycan Prezidentinin işğaldan azad olmuş orzuluların ilə xüsusi nümayəndəsi 8 noyabr tarixin - Şuşanın işğaldan azad olduğu günü Azərbaycanda "Zəfər Günü" kimi qeyd edilməsi qərara alınıb.

Şuşanın azad olundundan dəhərli sonradan ələ başçısının xüsusi tapşırıqlarına əsər, şəhər, onun tarixi-mədəni əsası və təbətiyin vurulan zərərin texire salınmadan inventarizasiyası aparılıq, bərpa işlərinə başlanılıb. Azərbaycan Prezidentinin işğaldan azad olmuş orzuluların ilə xüsusi nümayəndəsi 8 noyabr tarixin - Şuşanın işğaldan azad olduğu günü Azərbaycanda "Zəfər Günü" kimi qeyd edilməsi qərara alınıb.

Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilən Şuşada bu gün şəhərin əsl tarixi simasının bərpası həndən nəhəng layihələr gerçəkləşdirilir. Qisa müddədə Şuşanın Baş planının hazırlanması, qüdrəti şair Molla Penah Vaqifin bütünlük inşası, məzqəbə kompleksinin öz ilkin gərkəmə qaytarılması, Bülbülün ev-muzeyinin və Üzeyir Hacıbəylinin heykəlinin açılışları, həbələ buradakı tarixi, dini və memarlıq abidələrinin bərpası prosesini ölkəmizin mədəniyyət paytaxtının kompleks işlərinin tərkib hissəsidir. Cidir düzündə "Xarıbülbül" musiqi festivalının və Vaqif Poeziya Günlərinin təşkilatının bərpası da göstərir ki, Şuşa sərətə dırçelərə əvvəlki dolğun mədəniyyətətə qovuşmadı.

Sonda fikrimizi Azərbaycan xalqının ümummilli lider Heydər Əliyevin Şuşa haqqında söylədiyi fikirlərle bitirmək isteyirik:

"Şuşa Azərbaycanın incisi, Qarabağın gözəldür, bizim qədim abidələrimiz olan, qədim dövlətliyimizin şəhəridir. Şuşa təkəc şüslərlər üçün yox, bütün azərbaycanlılar üçün, Vətənini, milletini seven her bir vətəndaş üçün eziş bir şəhərdir, eziş bir torpaqdır, eziş bir qaladır, eziş bir abidədir".

Nihad Yehyali Müşfiq oğlu, Güllə Orucova Xursud qızı, Aynur Adnali Kamaləddin qızı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət idarəciliyinə Akademiyasının magistrleri

Qiçs xəstəli

Nyu-York və Sinqapur...

Bu ilin en bahalı şəhərləri belli oldu

Nyu-York və Sinqapur bu il digər meqapolisləri üstünlüklerən yaşamaq üçün en bahalı şəhərləri olub. Trend xəber verir ki, bu barədə məlumatı "Economist Intelligence Unit" (EIU) analitik mərkəzi dərc edib.

Analitiklərin araşdırduğu 172 şəhərin hamisində bu il yaşayış minimumu keskin - ora hesabla 8,1% artıb. On bahalı şəhərlər 2021-ci ilde altıncı yerde olan Nyu-York və ikinci yerdə olan Sinqapur olub. 2021-ci ilin en bahalı şəhəri olan Tel-Əviv isə ikinci pilləyə enib.

Rusiyanın paytaxtı Moskva dünyaya üzrə son bir ilde yaşayış minimumunun en çox artlığı şəhərlərin siyahısına başçılıqlı edir. Moskva 59 pille irəliləyər 96-ci yerdən 37-ci yere yüksəlib.

Tədqiqat beynəlxalq şirkətlərde çalışan işçilər üçün döyünlərin müxtəlif şəhərlərində yaşayış xərclərini müəyyən etmək məqsədi daşıyır.

Bunun üçün yeri qiymətlər ABŞ dollarına çevirilir. Belə ki, şəhərin reytingində mövcudluq esasən milli valyutanın məzənnəsinin dinamikasından asılıdır.

Azərbaycan dağlarında buzlaqların sahəsi azalır

Azərbaycanda Böyük və Kiçik Qafqaz dağlarında buzlaqların sahəsi ilden-ile azalır.

Bunu dünən "Azərkosmos"un aparıcı mütəxəssisi İsmət Baxışov Yerin məsəfədən müşahidəsi idmətlərinin inkişafı üzrə dövlət programının icrasının yekunlarını həsr olunmuş konfransda deyib.

Onun sözlerinə görə, Azərbaycanın dağlıq rayonlarında qarlı ərazilərdə azalma var.

"2017-ci ildə qarlı örtülü ərazilər daha çox olduğunu halda, 2018-2019-cu illərdə azalma qeydə alınıb. 2020-2021-ci illərdə bu rəqəm artıb, 2022-ci ildən isə yenidən qarlı ərazilərdə azalma müşahidə olunub", - deyə Baxışov bildirib.

Hürə bilmirlər, arada ulayırlar

Kamil Zeynallı canavardan törmət etdi

İdmançı və bloger Kamil Zeynallı qurdla "yoldaşlıq etməye" başlayıb.

Kamil özüne canavar alıb. O, Instagram hesabında böyük bir canavarla birgə çekdiyi fotosaları paylaşaraq bunları yazıb:

"Menim canavarım. Nana canavardan törmət. Hürə bilmirlər, arada ulayırlar. Bizim Qafqaz dağlarında bundan yoxdur, Çexiyada olur. Canavarlarla "Çoban itinin" cütləşməsindən əmələ gelib, amma canavardır. Dostum Nana..." .

Evlilikləri 3 il çəkdi

Dünyaca məşhur pianoçu Fazıl Say boşanıb.

Axşam.az xəber verir ki, o, həyat yoldaşı, pianoçu Ece Dağıstanlıdan rəsmən ayrılmış ilə bağlı sosial medya hesabında yazıb. "Çox kədərliyəm, bə gün (red. 30 noyabr) heyat yoldaşım Ece ilə evliliyimizi bitirdik. Ece ilə əl-əl tutaraq girdiyimiz Beykoz Ədliliyəsindən elə də çıxıq" deyə, Fazıl bildirib.

Qeyd edək ki, cütlük 2019-cu ildə İtaliyada nikah masasına əyləşmişdi.

Ailəsinin mağazasından 2,5 milyonluq qızıl oğurlandı

Türkəyi məşhuri Mustafa Cəcəlinin başına işləşdirildi.

Axşam.az xəber verir ki, sənətçinin ailəsinə məxsus ziynet əşyası mağazasına oğrular girib və 2,5

million lirə dəvərində qızıl oğurlanıb. Hemin anlar mağazanın təhlükəsizlik kameralarına da düşüb. Hazırda polis oğruların axtarışıyla məşğuldur.

Elan

Hacıyev İman Elçin oğlunun adına 2012-ci ildə Bakı şəhəri, N.Nərimanov rayonu 47 sayılı tam orta məktəb tərəfindən verilmiş Attestat iddiyi üçün etibarsız sayılır.

Əllərini, ayaqlarını, gözlərini bağladılar

Kraliça II Yelizaveta 3 övladını "Alacaqaranlıq" üsulu ilə dünyaya getirib

Britaniya kralıçası mərhum II Yelizavetanın hayatı yoldaşı, mərhum şahzadə Filippin dostu, yazar Gyles Brandreth yaxın günlərdə nəşri gözlənilən "Elizabeth: An Intimate Portrait" ("Yelizaveta: Yaxın Portret") kitabında kraliçanın övladlarını necə, hansı şəraitdə dünyaya gətirdiyini qələmə alıb.

Kıtadəyə yaran bilgilər görə, kraliça 1940-50-ci illərdə ABŞ və Avropana genis yayılmış "Alacaqaranlıq yuxusu" adlı doğuş taktikasından istifadə etdi. Bu doğuş taktikasının neden ibaret olduğunu adından da taxmin etmək çətin deyil. Alacaqaranlıq türk dilində işlənən ifadədir. Azərbaycan türkçəsində adətən alatoran, alatoranlı sözleri günün zöhrən evvel və Güneş qürubundan evvelki vaxtını (şəfq vaxtı ile günəşin doğuşu və günəşin qurubu ilə qaranlıq vaxt arasında) ifadə etdir. Doğuş taktikasına neden bele bir ad verildiyini ise materialla tənis olduqda bileyəksiniz. "Şərq" "Mövzü.com" a istinad olub ki, "Alacaqaranlıq yuxusu" adlanan doğuş taktikası 1906-ci ildə Almaniyada Bernhardt Kronig və Karl Gauss adlı hekim-ginekololoqlar tərəfindən irəliləşdirilmişdir. O zamanlar qadınların doğuş mərhəlesi ağız keçirirdi, anestetizləyişa da geniş yayılmadığından əzəblər qatlaşmaq çətin idi. Bu hekimlər isə doğuş prosesini yüngüləşdirmək, həmçinin qadınların ağrılarını azaltmaq üçün morfin və skopolamin maddələrini qarışdıraraq yeni bir ağrı-

kəsici - uyuşdurucu dərman əldə ediblər. Bu madədə bədənə yerdilidikdə ağrıları azaldır, qadınların şüurunu alayramıq hala gelir, neler baş verdiyini tam anlaya bilmir, demək olar ki, yarıyuxulu veziyətdə olurlar. Ne tam ayıq, ne de tam yuxulu veziyətini olmamasının da mənfi təsirləri çox idi. Qadınlar, eynilə əməliyyatlardan sonra pasiyentlərin yarı yuxulu, yarı oyaq veziyəti kimi bir hala düşür, hətta başlarını divara vurur, qışqırır, cırplırırdılar. Buna görə qadınların əlli, ayaqları, hətta gözləri de bağlanırırdı. Doğrudur, dərmanın təsiri ilə "möhkəm" yatan qadınları da olurdu, ayıldığda nələrin verdiyi heç xatırlamırdırlar. Amma bu, dərmanın dozlarından və orqanizmlərin fərqliliyindən asılı idi. Kimisi ağır keçirirdi, kimisi yüngül. O zaman da bütün təhlükələri göz altına alan zəngin ailələr vardı. Və 1960-ci illərdə ABŞ-dən də, başqa ölkələrdən de varlı, imkanlı qadınların doğum üçün Almaniyaya axın edirdilər. Bu cür doğuş əsasında etiraz edənlər olsa da, təktikanın populyarlığı böyük idi və axının qarşısını almaq uzun müddət mümkün olmadı. Ta ki sehiyyədə yeni ağırkesicilər icad edilənədək. Bu təktikanın populyarlığının azalmasına 1915-ci ildə amerikalı qadın Francis Carmodinin ölümü de səbəb oldu. Halbuki qadın "Alacaqaranlıq yuxusu" taktikasının qızığın tərəfdarlarından idi. O da bu əsuldan istifadə etmiş, lakin həyatını itirmişdi. Xəstəxanalarda çalışanlar bu üs-

lun qorxuncu nəticələri bərədə danışır, getdiğən qadınları ondan çekinməye başlayırlar. Təktikanın maraqlı azalması 1960-ci illərdək davam etdi. Kraliça II Yelizaveta da 3 övladını - hazırlı Britaniya kralı olan Çarlz, qızı Anna və ikinci oğlu Andrei "Alacaqaranlıq" üsulü ilə dünyaya getirdi. Lakin üsulun təhlükəli təsirlərindən çekinərək sonuncu övladı şahzadə Edvardı isə "dədə-baba qaydası" ilə dünyaya gətirdi. Tibdə əldə edilən yeniliklər sayəsində doğuş prosesi artıq daha asan, daha az ağrızlı olmağa başladı. Müasir tibdə isə doğuş zamanı qadınlara tam anestizi edilmər, sadəcə, spinal bölge keyləşdirilir. Ana olmağa hazırlanınca doğuş prosesini şüru açıq şəkildə hiss edə, hətta görə bilirlər.

Məlahət Rzayeva

Dünyanın ən bahalı qəhvəsi

Kilosu 1000 dollara satılır

Indoneziyanın məşhur Bali adası ziyarətçilərinə misk pişiyin mədesində fermentlaşdırılmış qəhvə dənəsindən hazırlanmış "Kopi Luval" və ya "Luval qəhvəsi" kimi tənənənin doğunun en bahalı qəhvəsini dadmaq fürsəti təqdim edir.

"Şərq" xərici media istinadən xəber verir ki, Indoneziyada Luval və ya Musang (Paradoxurus) olaraq da adlandırılan misk pişiyin mədesində hezən olunmayan və mayalanmayan paxlaşdan alınan qəhvə enənəvi qəhvə növürəndən daha az kötənən ehtiva edir.

Luval qəhvəsi istehsal üçün misk pişikləri adətən arabica və ya robusta qəhvə ağacının meyvələri ilə qidalanır.

Pişiyin mədesində qıçırıldan qəhvə dənələri defekasiyadan sonra temizlənir və yuyulması, qurulması, qabığının soyulması, qovrulması kimi proseslərdən keçir.

Luval qəhvəsinin istehsal prosesindən və keyfiyyətindən asılı olaraq kilosu min dollara qədərdir.

Balının Ubud bölgəsindəki yerli qəhvə fermasında çalışan Ni Ketut Budiani bu qeyri-adı qəhvənin uzun bir prosesden keçərək hazırlanırdı.

Qəhvə emal prosesinin adətən bir həftə çəkdiyi bildirilir. Budiani, bir çox xərici ziyarətçinin bir fincanı təxminen 3,5 dollara başa gelen qəhvənin dəbəylik maraq göstərdiyini bildirir.

Çekilmiş qəhvənin süzüldükəndən sonra qab-

yəsi olacağını bildirir. Budiani, "Öger hava əmələyinə baxırsın, o zaman qəhvənin dəfələrə olar" - deyə bildirir.

Luvakin "xüsusi qəhvə" olduğunu qeyd edən Budiani bu qeyri-adı heyvanın gecələr ağaclarından toplanan qəhvə meyvəsinin yediyini və sehərə qədər qarnında saxlaşdığını bildirir.

Budiani qəhvə denələrinin pişiyin nəcisinən ayrılmış prosesini de təsvir edir.

Qəhvə denələrinin heyvanın mədesindən çıxdıqdan sonra qaynar su ilə yuyulduğunu, da- ha sonra bir müddə qaynaldıqdan vərəqələyən Budiani, qaynaldılmış qəhvə denələrinin qurulduğunu, sonra qabığının soyulduğunu bildirir.

Yenidən qaynar su ilə təmizlənən paxla qovrulandan sonra döyülekər qablaşdırılır. Luval qəhvəsinin qovrulma əsasının da müştəri- lərin istəyinə görə deydiyiini izah edən Budiani, ən az 2 kiloqram qəhvə denəsinin üydülməsi prosesinin təxminən 1 saat çəkdiyi ni açıqlayır.

Budiani, bir çox xərici ziyarətçinin bir fincanı təxminen 3,5 dollara başa gelen qəhvənin dəbəylik maraq göstərdiyini bildirir.

Çekilmiş qəhvənin süzüldükəndən sonra qab-

Türk professordan xəbərdarlıq

Üçqat təhlükəli virus dolaşır, maskalara qaydırın!

Havalarda soyuması ilə mövsümi qrip və soyuq-dəymə hallarında artım müşahidə olunub. Türkiye Səhiyyə Nazirliyi Koronavirus Elmi Komitəsinin üzvü professor Serap Şimşek Yavuz; COVID, qrip və RSV viruslarının müəyyən risk qrupları üçün arzuolunmaz nəticələrə səbəb olaraq qərəbini vurğulayıb.

"Şərq" türk mediasına istinadən xəber verir ki, virus infeksiyalarının oktyabr ayından yayıldığı qeyd edən professor virus infeksiyalarının mövsümündən əvvəl görünmeye başladığını bildirir.

Son günler təlimi yardım şöbələrinə müraciətlərinin sayının 3-4 dəfə artlığına diqqət çəkən Yavuz, usaq reanimasiya şöbələrində xəstəxanaya yerləşdirmə sayının da artmağa başladığını bildirir. Yavuz deyib ki, COVID-19, qrip və digər soyuqdəyməye səbəb olan viruslar viral üst tənəffüs yolu infeksiyalarına səbəb olan faktorlar arasındadır, yuxarı virus esləndən dövriyədir. Bu da insanlara, xüsusilə de uşaqlara ciddi təsir edir.

COVID-19, qrip və RSV-nin müəyyən risk qrupları üçün arzuolunmaz pis nəticələrə səbəb olaraq qərəbini vurğulayıb. RSV dediyimiz virus köpərlərdə, xüsusilə de aşağı tənəffüs yollarında yerləşərək ağrı şəkillərə və hətta ölümə səbəb olaraq qəydiyi və səydiyi.

Virusların əlamətlərinin bir-birinə qarışdığını və hansı əlamətlərin qrip, hansı RSV olduğunu anlamaqda çətinlik çəkdiyini bildirir. Yavuz, oktyabr ayından bu yana İstanbulda çox erkən başlayan viral tənəffüs yolu infeksiyaları olduğunu söyləyib.

Yavuz, sehiyyə naziri Fahrettin Kocanın öten günlərdə açıqladığı "bir kütü ilə eyni anda üç test" tətbiqini çox ehemiyətli olduğunu qeyd edib.

Covid-19 pandemiyasında artan vitamin istifadəsinin mövcud epidemiyalardan qorunmaq üçün işə yaramadığını izah edən Yavuz, xüsusilə ders otşalarında, ictimai nöqliyyatda və insanların çox olduğu yerlərdə maskadan istifadə etməyi məsləhət görüb.

Turan